Brassó, 1893. IX. évfolyam. 22-ik szám. Csütörtök, február 23.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 75 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 6 kr. s kapható a kiadóhivatalban s Gross Gusztáv fottókellékturnjában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegről fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda Brassó, Kapu-utcza 24. szám alatt. nova a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő: Dr. ZAKARIÁS JÁNOS. Kéziratok vissza nem adatnak.

Laptulajdonos: A Közművelődés irodalmi és műnyomdai részvtárs. Kolozsvár. Kiadó: Közművelődés nyomda Brassó

Anomáliák.

Hallomás szerint az erdélyi római kath. státus főgimnáziumi tanárai is kezdenek százados tétlenségükből felocsudni. Ők is mernek a létérti kizdelem sorompói közé lépni. Az az államsegély, melyiyel évtizedek óta ámítják jóhiszeműségüket fölülről, ad graecas calendas huzódik. A közoktatásügyér ebbeli nyilatkozatai e refraineval szoktak végződni: Ha . . .

Tudniillik jogi kérdések elintézéséről van szó, melyeknek formulázására a delphii jósdához kellene felebbezni.

Államsegélyt kér a státus, de nem komolyan, mert hisz semmi egyebet nem kíván a kormány a státustól, mint az igazgató és 3 tanárnak kinevezési jogát. Nos, a státus ebbe nem megy bele, de kénytelen néznie tanodáinak rohamos hanyatlását.

Az a tanártestület, mely egykor Autalffy, Madár, Klamarik, Bors, Gyórffy Sándor, Mártonffy Zsigmond, dr. Cziriel, Gyertyánffy István s más kapacitásokkal rendelkezett, ma már a végvonaglás stádiumába érkezett.

Kísérleteket tett a státus egyházi tanároknak a kolozsvári egyetemen való költsége neveltetéséről. Megszokták azok a végzett tudósok a státus gimnáziumaitól s átpártoltak az államhoz Dr. Temesváry és dr. Nemes elég példák erre.

Kapta most magát a státus és „Rendszabályok" alakjában egy czikket fedezett fel (a hirhedt 4.), mely a kath. tanároknak az államintézetekhez való átpályázását nemcsak hogy megnehezíti, hanem lehetetlenné is teszi. Ki van benne mondva, hogy csak 3 havi felmondás után pályázhatni el a kath. főgimnáziumtól.

Mi történik?

Ha valamelyik (s erre is van ekklatáns példa) pályázat után állami intézethez neveztetik ki, az erdélyi kath. státus egyszerűen nem engedi el s a kinevezési oklevelet nem közbesíti az illetőnek. Sőt fordult elő (példákkal szolgálhatunk), hogy kath. tanár pályázati kérelméhez a státus-igazgatóság részéről apokryph értékű szerződés másolata volt kapcsolva, melynek értelmében a státus belegyezése nélkül a miniszter, egy régi megegyezés alapján, nem vehet át kath tanárt.

S a következmény?

A státus mit sem javit tanáraink immár tarthatatlanná vált helyzetén, s mégis tiszta atyai szeretetből nem bocsátja el őket agyonszorított karjaiból. A viszony olyan, mint mikor a háziasszony nem ad elbocsátó czédulát a máshová elszegődni akaró cselédnek, hogy nyomorgó helyzetében megmaradnia kényszerüljön.

Horribile dictu! A 19-ik században az intelligenciát inquisitori önkénynyel fogságra vetik.

Ki segit a bajon?

A miniszter alig. Vagy nyujt segélyt, de kér is jogtöri, vagy (s mi nagyon egyszerü) kiéheztetí a makacsul ellenszegülő várat.

A státusnak, ugy látszik, mindegy, pusztuljon az egyén, csak győzzön az elv. Pedig nem győzhet. Mert korhadt a szellemi intra et extra Nincs egy parányi lelkesültség a muszák csarnokában. Zeüs villámára van szükség, hogy dextra rubente tisztitsa meg a dohadt léget, vagy sujtsa porba a korhadt épületet, melyben bagoly (de nem athéni) gyanánt fészkel a demoralizáló közömbösség!

Politikai birek.

A belügyminiszter utja. Hieronymi Károly belügyminiszter, mint a „M. É." jelenti, mihelyt ideje megengedi, meg fogja látogatni kolozsi választókerületét és ez alkalommal kisebb körutat is tesz, hogy néhány megyében körreilen személés utján, a helyszinén szerezzen értesülést a közigazgatás menetéről.

—

Soproni róm. kath. nagygyülés. A megyei papság által összehivott nagyülésen, melyen mintegy 2000-en jelentek meg, a következő határozatok hozattak: A kath. autonomiának képviseleti alapon való szervezését szükségesnek tartja, s ép ezért, annak törvénybe igtatását kérelmezi, a a püspöki karhoz is fordul, hogy az autonomia ügyét karolják fel. A nyilvános iskolák kath. szellemben neveljék az ifjuságot, s egy kath. jellegü egyetem állittassék fel. Minden városban katholikus kört, községekben kath. olvasó egyletet, továbbá összefüzö és hitelszövetkezetek alakittassanak. Katholikus szellemü lapok indittassanak, s azok pártolattassanak. Felkéri a kormányt, hogy az 1868. 53 t. cz. 2. §-a, a szülők természetes jogát figyelembe vévemódositassék. A hires febrúari rendelet hatályon kivül helyeztessék. S a kormány vonja vissza a polgári házasság behozatalára és az anyakönyvek államositására vonatkozó javaslatát. E határozatok végrehajtására egy végrehajtó bizottság küldetett ki.

—

Tiltakozás — a tiltakozás ellen A porosenyi autonom kath. hitközség, Hadlicsek Vincze plébános indítványára elhatározta, hogy tiltakozást intéz a képviselőházhoz az anyakönyvek államositása, a polgárházasság és a szidók rezsepczióju ellen. Most dr. Kramolin porosenyi államügyész, a ki már a közgyülésen ellene volt az indítványnak, bizottsági tag minőségében e határozat ellen lelirt a hercegprimáshoz, tiltakozván a nem törvényes utón hozott határozat ellen, minthogy nem a kath. községek dolga a kormány egyházpolitikájával foglalkozni. A tiltakozás azzal végződik, hogy a dogmákkal szemben való állásfoglalásra a községek nem kompetensek; egyedül az oktató egyháznak hivatása ez.

Városi közgyülés.

Minthogy a Walser és Melocco czégvalamint dr. Vajna Gábor és négy képviselőtestületi tagtársa a városi képviselőtestületnek azon határozata ellen, hogy az összes vizvezetéki munkálatok Rumpel és Niclas czégnek akadnak ki, felebbezéssel éltek, az egészségügyi bizottság egy be-

TÁRCA.

Fény az éjben.

(A „Brassó" eredeti tárczája.)

Az alkonyat beállával megélénkültek a főváros utczái. A gyári munkások ezrei tolongtak a gyalogjárókon; kocsik robogtak szakadatlan sorban; a zsufolt lóvasuti kocsik előtt útonszerüen csattogott a gőmbölyü muraközi lovak patája a kemény gránit kövezeten; a kiabálás, zsibongás, tülkölés, sipolás, a bérkocsisok folyton hangzó rikoltása őrzéktompitó morajjá verődött össze s annyira igénybe vette a legedzettebb idegeket is, hogy a kit magával ragadott ez a zajnni nem akart nyüzsgő ár, annak lehetetlen volt nem éreznie a kábultság bizonyos jelét.

Serlegi Andor nyugtalanul nézegetett ki a kocsi ablakán. Az, a sebes hajtás dacára is, csak lassan haladtatott. It-ott egy ácsorgó kocsi, lóvasuti járnú, tehervivő hordár meg-megakasztották pillanatra.

A hol a Körutat ut metszi a Körutat, s a zajos szünteken belenyilallik a villamos kocsik ideghántó, éles ese göje, pár pillanatig meg is kellett állniok.

Pedig Andor sietett, nagyon sietett.

Családi ünnepnap, s neki ma este ott kell lennie abban a kedves kis faluban, annak az áldott családnak körében, a hol bizonyára várják már.

A vonas pontban 6 órakor indul, s még alig van 15 perce addig.

Az ilyen nagyvárosi kocsis azonban érti a dolog módját s néhány percz alatt a központi pályaudvar nagy ivárnpájának ragyogó fénye ott csillogtatta átható sugarait a kocsi jeges ablakán.

A pályaudvar folyosóin szokatlanul sok utas tolong; helyben hangzik a kalauzok éporgő szava, a majdnem éneklő nyujtott kiabálása, a mint az állomásokat recitálják az induló vonat irányában.

Andor nem sokára a vasuti kocsiban ült és a mint a vonat elhagyta a pályaudvart s a czinkotai országut alatt is áthaladt, ugy érezte magát, mint az a táradt mázoló, ki lelkéből napi munkája után pontot tesz az utolsó szó után.

Pedig hát szerette azt a közönyös nagy várost, ezernyi csodás szépségével, folytonos zugásával, de ma, ez a szent este s a hely, hova igyekezett, olyan kivánatossá tették, hogy néhány napra bár, elhagyja falait.

Ilyenkor, bármennyire megszokja az ember az egyedülállót, mégis bántó a magány, s ha ehhez még olyan élénk vágyakozás is járul, melylyel Andor mindig viseltetett a kis helység iránt, nem lehet csoda, ha egész jénye olyan kedves, édes izgalommal telt el.

Nyugtalanul nézegette óráját a közbeeső állomásokon, vagy bámult ki a folyosó ablakán, mint maradnak el a pálya közelébe eső fák, bokrok, épületek — meganyi alaktalan tömeg — a sötétben.

Rövid egy óra multa gyorsan lépett ki a várt állomason, a hol alig akadt még egykét leszálló ember. Áthaladt a kis lőczes sajtón.

— Bálint!

— Itt vagyok, kérem alásan. Erre tessék, tekintetes urfi.

A homályos külben is kiváltott két hatalmas paripa körvonala a törpe szánkó előtt.

Az öreg kocsis gondosan takargatta be a bundák és pokrőczok közé, kötszer is megkérdezte: nem fázik-e? Azután megeresztette a gyeplőt.

Az ifju ur kérdezgetéseire hátra-hátra szólt, röviden, mégis helyesen, hogy kik, hányan vannak és lesznek a tekintetes urnál. Nem volt bőbeszédű, de aztán értette a dolgát. Alig harmincz perez alatt otthon voltak.

Azok a kedves rokonok már nagyon várták. A vendégek nagy része is együtt volt.

Az egész helység környéke, kincstári uradalom s ez a ház volt az összes alkalmazottak, tisztek s a környékbeli földbirtokosok találkozó helye.

Andor alig tudott eleget beszélni. Ha száz kvze lett volna is, gondot ad a sok üdvözlgetés; s ha husz-harminez felé szólhatott volna is, lett volna, mire feleljen.

Előbb azonban türkézve nézett körül, a mikor látta, hogy itt van az is, a kit ő keres. akkor még annak is beszélt, ki semmit sem kérdezett tőle.

Mindenkinek akadt kérdezni valója, csak a szép asszonyka nem akart közeledni annan az ablak mellől; nagyon mélyen elmerültek valami érdekes théma fejtegetésébe az öreg Gergő bácsival.

Végre őket is üdvözlni kellett.

Akkor aztán egyszerre ismét a régi kedves alak állott előtte. Üde, szép arczán fel ragyogott az a csábos mosoly, melyről annyi szor álmodott, melylyel annyit tépelődött alva, ébren. Vérpiros, szabályos ajkai közül kábitóan ragyogott elő a két alabástrom fogsor, mint a korállba fogalt elefántcsont. Bájos alakja olyan ringó, könnyü lépésekkel lebegett mellette végig a termen, mintha lábai nem is értek volna a földet; mint a pehely a szelő szár nyain.

A régi álmok itt általtak előtte megtestesülve. A gyermek ábrándok tündér alakja, a serdült ifju eszményképe! Hisz olyan regiek ezek a szent érzelmek. De hát nem hohóság ez az egész, ezek a gondolatok, az a sok hiábavaló epekedes?

Akkor még apró diák volt, mikor ezek az ábrándok születtek, ő pedig már nagy leány. Ugyan, hogy vette volna észre. Aztán mikor egyetemre került, arra férjhez mont a leány is. Ajtay Béla vette el, kit még maga Andor is bácsinak szólitott. Lehetett két olyan idős, mint a nője.

És a gyermek agy tovább tépelődött, szőtte ábrándos képeit. Dőlhés volt arra az emberre, szerette volna megölni, a mikor össze találkozott vele, az olyan kedves, lekötelező

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

adványt intézett a tanácshoz, melyben tekintettel arra, hogy közegészségügyi tekintetből elengedhetetlen követelmény, hogy a vízvezeték még ez év folyamán létesíttessék s nehogy a beadott felebbezések folytán az ügy halasztást szenvedjen, kérte a városi tanácsot, hogy hirjon össze egy rendkivüli közgyülést s válasszon egy a num. belügyminiszter urhoz küldendő küldöttséget, hogy az ügy minél gyorsabban s a városi képviselő testület határozatának érintettenül hagyásával intézhessék el.

A tanács engedett az egészségügyi bizottság kérésének s tegnapra hivta össze a rendkivüli közgyülést.

A közgyülés rövid vita után egyhangulag elhatározta, hogy küldöttséget választ, mely ugy vármegyénk főispánjánál, mint az ügyiratok hozzá tételtek át, mint a belügyminiszteriummál szorgalmazza az ügy elintézését, s mindeuekfelett a városi képviselőtestület határozatának megerősítését. E küldöttségbe Brennerberg Ferencz polgármester mint elnök és Schnell Károly, Dr. Gusbeth Ede, Schiel Gusztáv és Hintz Ernő, mint rendes, és Dr. Fabritius Ágost és Schuster Károly mint póttagok választattak meg A belügyminiszternél való tisztelgés alkalmával városunk képviselői is felkérendők a csatlakozásra. A küldöttség részére uti költségen felül 10—10 frt napidij is megszavaztatott a vizvezetéki alapból. Továbbá névszerinti szavazás alapján egyhungulag kimondatott, hogy a most hozott határozat ellen csupán birtokon belül lehet felebbezni. A közgyülésen a határozatok hozatalában jelentkező egyhanguság bizonyitja leginkább azt, hogy még azok is, a kik a képviselőtestület határozatával nincsenek megelégedve s az ellen felebbeztek, ohajtják, hogy mielőbb legyen vizvezetőkünk. Ezt mi is szivből kivánjuk.

A „Brassói Magyarság Intéző Bizottságá"-nak nagygyülése.

A „Brassói Magyarság Intéző Bizottsága" folyó hó 21-én tartotta ez évben első nagygyülését a tagok elég szép számu részvétele mellett. A gyülés lefolyásról, melynek leginkább kell ügyek képezték tárgyait, a következőkben tudósitjuk t. olvasóinkat.

A szokásos megnyitás után, melyet ez alkalommal Nagy István derék polgártársunk mint az Intéző Bizottság faradhatatlan elnöke teljesitett, és a mult gyülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesitése után a „Brassóvármegyei állandó március 15-iki bizottság" által került tárgyaláara. — Az átirat szavege következő:

A „Brassói Magyarság Intéző Bizottság"-nak T. Elnökségének.

A „Brassómegyei állandó március 15-iki bizottság" folyó hó 20-án tartott ülésének egyhangu határozatából kifolyólag van szerencsénk a T. Elnökséget tiszteletteli értesiteni, miszerint:

1., tekintettel arra, hogy az 1892. évi április 24-én a brassói magyar választó polgárok bizalmából szervezett „Brassói Magyarság Intéző Bizottsága", mint a brassói összmagyarság mandatáriusa programmjába a nemzeti önrendelkező rendezését is fölvette s ennélfogva, valamint szervezetének fogva is, ilyen nemzeti önrepelkező rendezésére egyedüli illetékes: a brassóvármegyei állandó március 15-iki bizottság működését beszüntetni, magát feloszlottnak jelenti ki és a marczius 15-iki nemzeti ünnepek jövőbeli rendezését a „Brassói Magyarság Intéző Bizottsága"-ra átruházza, hazafias tisztelettel kérvén a Tekintetes Bizottságot, hogy a hazafias szellem elhanyagolásának és apolására, a magyarság tönkretételére irányuló s ilyen ezéra különösen alkalmas ezen ünnepély rendezését a megérdemlett gondozásban részesitni kegyeskedjék.

2. A „Brassói Magyarság Intéző Bizottsága"-nak tulajdonába és birtokába engedjük át a brassói első takarék és önsegélyező szövetkezetnél III. 117. és III. 202. számu letéti iven letéteményezett 59 frt 5 kr, meg 75 frt 93 kr., összesen 145 frtot tevő összeget, azon megjegyzéssel, hogy ezen összegek csak is a marczius 15-iki ünnepélyek vagy ezzel közel rokonátgyu ünnepségek szükségletére használhatók fel.

3. Továbbá az Intéző Bizottság gondozásába adjuk át az állandó március 15-iki bizottság jegyzőkönyveit, pecsétjét és levéltárát.

Egyidejüleg hazafias tiszteletteit van szerencsénk folkérni a Tekintetes Intéző Bizottságot arra is, hogy a legközelebb rendezendő marcz. 15-iki ünnepély alkalmával terjeszsze ki gondoskodását arra is, hogy esetleges bevételnél a brassói honvédegylet javára bár csekély összeget juttatni szíveskedjék.

Ezek után a Tekintetes Intéző Bizottság kihallgatása után a következő határozat hozatott:

„Felosztott brassóvármegyei állandó március 15-iki bizottság" nevében

hazafias üdvözlettel

Brassó, 1893. évi február hó 24-én

Koós Ferencz m. k. Józsa Mihály
volt elnök. h. jegyző.

Az Intéző Bizottság nagygyülése örömmel fogadta s vette tudomásul a márczius 15-iki bizottság eljárását s Papp Ferencz és Józsa Mihály tagtársaink megbizta, hogy az átvett tárgyakat leltározzák, a takarékpénztári letéti iveket nyugtázzák s eljárásukról egy közelebbi gyülésen tegyenek jelentést.

A tárgysorozat rendén az Intéző Bizottság kibővítése érdekében, a végrehajtó bizottság javaslatára az Intéző Bizottság rendes tagjaiul megválasztattak: Lukács Kornél, dr. Zakariás János, Péter Mihály, Lemhényi Zsigmond, dr. Mandel Adolf és Lázár Lajos, s jegyző az értesités kiküldésére felkéretett.

A nagygyülés örömmel és helyesléssel vette tudomásul Moór Gyula elnök azon jelentését, hogy a szász néppárt elnökségével történt egyeztedés és megalkudás után a közigazgatási bizottsága kettő helyett hat magyar képviselőt sikerült az Intéző Bizottságnak megválasztatnia, u. m. a bolonyai választó kerületben négyet, a bel áros két kerületében egyet egyet.

Elnök előterjesztése folytán a márczius 15-iki nemzeti ünnepély rendezésének kérdése kerültvén szónyegre, a gyülés az ünnepély megtartását egyhangulag s látható lelkesedés közt elhatározta; kijelölte a személyeket; elrendelte ellogadta a mésor kibővitését, s a szereplő személyek és egyesületek felkérésére egy-egy bizottságot küldvén ki, a programm részletezését s az ünnepélyleel kapcsolatos egyéb ügyek elintézését teljhatalmuság a végrehajtó bizottság bizta.

Még egy pár kevésbbé lényeges kelli ügy megbeszélése és elintézése után az elnök a gyülést bezárta.

Tudósító.

Román dolgok.

Förmedrényes szemelvények a Gazetából.

Egy hóbortos a másik után. Valami dr. Nabert német atyafi örjöng ellenünk s ezt az örjöngést a Gazeta után közli.

Lássunk belőle egy kis mutatványt:

„A 9-ik század végén u hun rabló csordák, magyarok, megrohantak a németeket, a kik a tolvajok elől a hegyek közé szaladtak". És ezt a Gazeta, a mely tudvalevőleg el van nyomva, lelkiismeret furdalása nélkül után nyomtatja.

Még egy kis mutatvány: „A magyarok századokon keresztül iszonyuan pusztitották oldókiéssel és gyujtogatással a tótokat, a kik kénytelenek voltak a gyilkosok és üszkösök elől elmenekülni". Ily-en tudományt terjeszt a Gazeta az ő olvasói között, de azért ő nem tagat.

*

Fegarasi förmedrények a Gazetában.

Tagokat választottak a közförrényhatósági gyülésbe Vojján, hires Serbán képviselő szülőfalujában. Két párt állott egymással: a román national és a mérsékelt románok alkotta szabadelvü. A többség a national-párton volt, ők győztek, mert a Serbán hazájában más nem győzhet. A győzelem után van hübó a Gazetában s így titánkodik ellenfelével: „A bolygó zsidó megtestesitik a hasztontalankodásban hirhedt Danila Gábor vagy uj neve után Gábor Dániel alkami tanitóban, ki elhagyta nemzetét és vallását, ki ezen község csufságára született. Egész két hosszu hasábon czifrábbnál czifrább jelzőkkel van Gábor megtisztelve, de nérvtelenül, mert az ilyenekről a szerkesztő vállalja el a felelősséget. A Gazeta nem terrorizál, békét hirdet e haza polgárai között. A levél így végződik:

„Tiszteletet a derék tudósnak s minden jó érzelmü embernek a nemzet áruló nak." Tehát áruló mindaz, ki nem szavaz Serbán képviselőre! Hm!

*

Vetési förmedrények mind csak a Gazetában, de már a Vasárnapi Gaz. ban.

Vezérrikkében hirdeti, hogy a nátió milyen türelmes, békeszerető, de ennek kellene határának is lenni, mert a nátió ellenségei épen ezt szakmányolják ki és róviditik meg mindenütt a nátiót az ő ősi jogaiban. A sok szóáramlat oda omlik ki, hogy Vetésen Szathmár megyében levélette a gör. kath. iskola falairól a tanfelügyelő az oláh fali olvasó-táblákat. Ezért van a rómító jajgatás a tudatlanok boloditására. Az igazság az, hogy a vetésiek igaz, hogy gör. katholikusok, de nem oláhok, hanem magyarok. A Gazeta logikája szerint, a ki gör. katholikus, az egyszeruenü oláh pardon! román. A tanfelügyelő meg azt mondja, hogy: „Én nem engedem meg, hogy a magyarokat a felekezetiség kópenye alatt elolahositsátok az én szemeim láttára!" Ezért örjöng a Gaz. Mi meg azt mondjuk, hogy csak folytassa, ha nem válik kárára. Azt a derék tanfelügyelőt pedig az ur Isten éltesse

*

Fegarasi förmedrények a Gazetában.

Tagokat választottak a közförrényhatósági gyülésbe Vojján, hires Serbán képviselő szülőfalujában. Két párt állott egymással: a román national és a mérsékelt románok alkotta szabadelvü. A többség a national-párton volt, ők győztek, mert a Serbán hazájában más nem győzhet. A győzelem után van hübó a Gazetában s így titánkodik ellenfelével: „A bolygó zsidó megtestesitik a hasztontalankodásban hirhedt Danila Gábor vagy uj neve után Gábor Dániel alkami tanitóban, ki elhagyta nemzetét és vallását, ki ezen község csufságára született. Egész két hosszu hasábon czifrábbnál czifrább jelzőkkel van Gábor megtisztelve, de nérvtelenül, mert az ilyenekről a szerkesztő vállalja el a felelősséget. A Gazeta nem terrorizál, békét hirdet e haza polgárai között. A levél így végződik:

„Tiszteletet a derék tudósnak s minden jó érzelmü embernek a nemzet áruló nak." Tehát áruló mindaz, ki nem szavaz Serbán képviselőre! Hm!

*

Vetési förmedrények

Most már elég lesz a Gazeta titánoskodásából.

Még csak azt említjük meg, hogy a mi mocsok, piszok, rágalom valahol ellenünk nyomtatásban bármely nyelven megjelen, azt mind összegyűjti és ezzel táplálja olvasóit. A kosztpénz egy évre 12 flóres.

* * *

Pop György és a Telegr. Román. Mintán a Tel. Roman betűről-betűre, szórólszóra előadta Pop György, visolt dolgait, melyek miatt állásáról elmozdíttatott, kapta magát és a Tribunában fujta ki mérgét azok ellen, kik egykor ezen állása segítettik. Ezzel aztán vége a hős fiu szerepléseinek; mi is bucsut vesszünk tőle, kivánván, hogy legyen béke a mussák hajlékában.

Philharmoniai hangverseny.

A brassói philharmoniai társaság második rendes hangversenyét Brandner Antal karmester vezetése alatt kedden este tartotta meg a Central szálló nagy termében, mely ez alkalomból teljesen megtelt müértő közönséggel. A hangverseny legsikerültebb száma a Mendelssohn-féle Reformatio-symphonia volt, melyet a zenekar valóban a mű hatalmas voltához méltóan interpretált.

Igen szépen adatott elő továbbá Volkmannak vonós hangszerekre irt Serenadeja, melynek különösen két középső részlete aratott általános tetszést. A bevezetésül előadott Beethowen-féle „Coriolán-nyitány" a forte-k és piano-k kissé finomabb kidomborítását igényelte volna.

E három zenekari darabon kivül Kranes Miksa, a városi zenekar hangversenymestere, Spohrnak egy hegedűhangversenyét adta elő. Játéka ugy techniku, mint előadás szempontjából valóban magas müvészi színvonalon áll s igen sajnálatok, hogy hegedűjének kissé gyönge hangja némileg akadályozta müvészi-tének teljes érrényesitésében. Fellépte közönyben teljesen kárpótolta a közönséget azon élvezetért, melyet a tervbe vett, de elhalt hallatlan akadályok miatt elmaradt Beethoven-féle zongorahangversenytől remélt. Különben hinni akarjuk, hogy a most fenforgott akadályok talán a harmadik hangversenyig el lesznek háríthatók és hogy igy mielőbb alkalmunk leend a zongorairodalom ezen remekében gyönyörködni.

A keddi est sikerébez valóban gratulálunk a philharmoniai társaságnak, mely csak néhány hóval ezelőtt alakult meg és megalakulása által nagy hézagot pótolt zenei életünkben, a minek legtényesebb bizonyitékát azon általános érdeklődésben látjuk, melylyel zenéértő közönségünk ezen fiatal egyéltsel szemben viseltetik.

HELYI HIREK.

— **Ujlaki Péter**i, a magyar kir. államvasutak brassói osztálymérnökségének derék vezetőjét a kolozsvári üzletvezetőséghez helyezték át. A brassói magyar társadalom egyik közttiszteletben álló tagja távozik körünkből. Távozását annal inkább sajnáljuk, mert elveszitjük ez által Ujlaki Péternek ő nagyságát is, ki a magyar protestáns nőegyletnek tevékeny, buzgó tagja volt. Az osztálymérnökség vezetését Sebesi Béla, a honorédi m. kir. államvasuti osztálymérnökség volt vezetője veszi át.

— **Éjszaki Károly**, a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének vezetője, városunkban időtik és az Első erdélyi banknál tárgyalásokat folytat a magyar kir. államvasutak részére épitendő bécha. tárgyában.

— **Filléretstély.** A brassói magyar protestáns jótékony nőegylet Sassy Frigyesné ő nagysága elnöklete alatt ez idei filléretstélyét — mint már említettük — márczius hó 1-én a Vigadó termeiben fogja megtartani. A felette érdekes müsor után itélve, igen nagy látogatottságnak fog örvendeni ez estély. A müsort jövő számunkban közöljük.

— **A brassói magyar dalárda** legutóbb tartott választmányi üléséről szóló tudósitást tárgyalhamaz miatt — lapurk jövő számában fogjuk közölni.

— **Közgyülés.** A brassói torna- és vivóegylet — mint már említettük is — folyó hó 26-án vasárnap délelőtt 11 órakor tartja ez évi rendes közgyülését a brassói magyar kaszinó helyiségében.

— **A brassói munkás kör** vasárnap folyó hó 19-én tartotta a „Nr. 1" nagytermében kedélyes estélyét elég szép számu közönség jelenlétében. A kör magyar tagjai Kisfaludy Károly „A párbajtók" czimü 3 felvonásos vigjátékot adták elő, zajos tapsokat aratva. Az „Apfelstrudel" czimü német magánjelenet, valamint a román „Vladiutul mamii" egy felvonásos vigjáték szintén folytan derültségben tartotta a közönséget. A kör daloskóre által énekelt „Die drei Schwestern" „Rám se nézett", és „Hal lelita sus la vie" czimü vegyeskaru dalok Téglás karmester vezetése mellett eléggé sikerültek. A müsor lejártával a közönség ifja és örege (?) táncara perdült és rugtak a németek és románok éjjugy, mint a magyarok a cserdást, a czoperlit és szirbát egész kiviradtig.

— **Hangverseny.** Vasárnap, február hó 26-án az „Eur pa" szállodában, teritett asztalok mellett, a cs. és kir. katonai zenekar hangversenyt rendez, melynek érdekes müsorából különösen emlitést érdemel az elő-ször adandó nagy zenei egyveleg: „Világkörülhajózás". A teljes müsort jövő számunk hozza. Kezdete 8 órakor. Belépti dij 30 kr.

— **Nyilvános közönet.** Kissé ingadozva bár, de kellemes hullámzásukban ismerjük hálás közönségünket lifejezni mindazok iránt, kik a brassói cs. és kir. egyházi dalárda által mult év decznmber hó 31-én az épitendő orgona javára rendezett dalestélyen felülfizetni szivesek voltak. Felülfizettek ez alkalommal: Antal Károly ur 10 frt 20 kr. Maczár Albert ur 80 kr. Kovács Ákos, Balog Antal, Bodor Károly, Fiedler Ferenez, Kovács Lajos, László N. fővigyázó, Nagy Samuel, Porzsolt Pál, Str eitfördor Gyula, Uhr Károly, Zeigmond Károly. N. N. és N. N. urak 20—20 kr. összesen 13 frt 80 kr. — Brassó, 1893. február 20-án. A rendezőség.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Vasuti baleset.** Kedden esto 7 órakor a Predeálról — Brassó felé jövő vonat utasai nagy veszélyben forogtak. Ugyanis a Brassóból elindított tehervonat 5 kocsija a derecsyei állomáson tolatás közben elszabadult, s nyilsebességgel rohant vissza Brassó állomása felé. Körvelen előtte haladt szintén Brassó felé a fentemlitett vonat. Brassó állomásnál okvetlenül utólérte volna az 5 szabadult kocsi az utasokkal telo személyvonatot s lehetnek szerencsétlenség történt volna, hogyha Szabó Mihály váltóőr élekjelenkezést elvesztve, a személyvonat berobogása után hirtelen a váltót meg nem változtatja. Igy az elszabadult 5 kocsi a szomszédos vágányon robogott tova, s belettközött egy egyedül álló mozdonyba. Három kocsi igaz porrá zuzódva romokban hever. Egy kalauz, ki az öt elszabadult kocsin rekedt, megsérült. Sérülései azonban nem veszedelmesek.

— **Meghivó.** A vöröskereszt sepsi-szentiörkegyletе saját pénztára javára 1893. évi február hó 25-én a városház dixtermében közvacsorával és hangversenyel rendezkedett Estélyi rendező. A rendezőség elején Br. Szentkereszty Béláné, Br. Apor Gábor elnökök, és Kolemon Lajosné, Br. Szentkereszty Béla alelnök állanak. Mint hallyuk, Brassóból is több kocsi fog ezen az ünnepségen igyekező estélyre.

— **Ő tcsóbb jelzálogkölcsönök.** A Pesti magyar kereskedelmi bank, lapunk mai számában megjelent hirdetése szerint, a jelzálogos kölcsönök nyujtása körül oly újitásokat léptet életbe, melyek a ház- és földbirtokosokat igen érdekelni fogják és a mely intézkedések e téren bizonyára hűvösnek fognak bizonyulni. A nevezett bank ugyanis, a mint már előbb is jelenive volt, 40% évre adott kölcsönök tartamát 50 évre is kiterjesti, ugy hogy az évente fizetendő törlesztési részlet összege ez által tetemesen csökken. A ki tehát sulyt fektet arra, hogy kölcsöne után minél csekélyebb évi részletet fizessen, ezen uton czélját elérheti a nélkül, hogy nagyobb kamatot kellene viselnie. Még nagyobb jelentőséget tulajdonitunk a bank azon ujabb intézkedésének, mely szerint kölcsönöket, házés földbirtokokra szentul 4% os záloglevelek alapján fog adni. A Pesti magyar kereskedelmi bank a jelzálog fizlet terén eddig is kifejtett coulánsa és eredményes működése garancziát nyujt arra, hogy az uj olcsó kamatozásu záloglevelek alapján adandó kedvezőbb kölcsönök a ház- és földbirtokos osztály szélesebb rétegeiben fognak meghonosulni. A Pesti magyar kereskedelmi banktól 4% os záloglevelek alapján vett kölcsön évi törlesztési részlete, tőkét és kamatot beleértve, összesen 5% ugy hogy ezen 5% os részletfizetési betartása mellett a kölcsön 50 év alatt teljesen visszafizettetik. Az itt ismertetett reformot annyival inkább örömmel üdvözöljük, mivel oz hazánk mezőgazdasági érdekeit közvetlenül érinti és meghonosulása által, ősz, vetve a földbirtok értékének emelkedéséhez is lényegesen hozzá fog járulni. A Pesti magyar kereskedelmi bank ezenfelül kivánatra jelzálog kölcsönöket rövidebb törlesztési időre is engedélyez, esetről-esetre megállapitandó feltételek mellett.

Törvényszéki csarnok.

— —

Sajt tolvajok.

Vajda Rupa és Stojka Ádám örmöti czigányok. Vajda Rupa annak idején oltárhoz vezette volt a Stojka Ádám bájos leányát, s ezért sposnak hivja az öreget. Augusztusban két esztendeje lesz, hogy ennek a rokonsági viszonynak a jussán Vajda Rupa odaszólt az apósának, hogy egy általvetővel a korcsmába „megbarátkozott", s jó volna annak a tartalmán tuladni. Stojka Ádám azután segitett a vejének, — a hogy jó apóshoz illik, hogy azt a sajtot és ordót eladják. Hanem hamar rajta vesztettek. Egy korcsmában, hol a sajtot és ordót el akarták adni, megcsipze őket a polieaj.

Tegnap ültek felettük törvényt. Előbb Vajda Rupán volt a sor. Az ellene kérdésére bevallotta, hogy ellopott egy általvetőt tele sajttal és ordóval. De egyéb nem volt benne!

Elnök: Hát egy sapka?

Vajda: Az es vót, instálom.

Elnök: Hát egy kendőcske?

Vajda: No még az es.

Lassan-lassan mindent beismernek. Az após, az öreg Stojka Ádám, ki orgazdasággal volt vádolva, olyan jóizűn „diskurált", mintha csak otthon a dudék között ülne.

Elnök: Stojka Ádám!

Vádlott: Ugy hinak, alássan instálom.

Elnök: Milyen vallásu?

Vádlott: Oláh vallásu.

Elnök: Hát görög katholikus?

Vádlott: Katholikus, instálom.

Elnök: Vagy görög keleti?

Vádlott: Keleti instálom.

Elnök: Vagyona van?

Vádlott: Igen, ha keresek.

Elnök: Irni, olvasni tud-e?

Vádlott: Jó vóna biz'a, ha tudnék, de apám se tudott.

Azután elmondta, hogy mondta a vejének, hogy vigye vissza a sajtokat, de az azt mondotta, hogy ha vissza viszi agyonütik. Azután ő egyitt ment vele a korcsmába, hogy eladják.

Elnök: Kik voltak a korcsmában?

Vádlott: Ott voltak mind pakk.

A kir. törvényszék azonban nem fogta fel olyan jóizüen a dolgot, mint Stojka, s Vajda Rupát lopásért, mert még másokor is tett rossz fát a tüzre, 6 havi fogházra itélték.

Az öreg Stojka még az ítéletet sem akarta megérteni. Mikor kihirdették, azt kérdezte: „Ki az az egy havi?". — Mikor azután megmagyarázták neki, hogy egy hónapra becsukják, azt mondta: „Megnyugszom, de kezit lábát csókolom a méltóságos uraknak, engedjenek haza most egy hétra Urmösre, hogy rendbe hozzam a rajkótat.

Megengedték neki.

—s.

Vasuti menetrend.

Vonatindulások. *Budapest felé*: Vegyes vonat 4 óra 20 perczkor reggel; gyorsvonat 2 óra 48 perczkor délután; személyvonat 7 óra 23 perczkor este. *Bukarest felé*: Gyorsvonat 5 óra 15 perczkor reggel; vegyesvonat 11 óra délelőtt; gyorsvonat 2 óra 19 pkor délután. *Zernest felé*: Vegyes vonat 8 óra 35 pkor reggel; vegyes vonat 4 óra 55 pkor délután. *Készli-Vásárhely felé*: vegyesvonat 5 óra 20 pkor reggel. 8 óra 50 pkor reggel és 10 pkor perczkor délután.

Vonatérkezések. *Budapest felől* Vegyesvonat 10 óra 5 perczkor este; gyorsvonat 3 óra 9 perczkor délután; személyvonat 2 órakor reggel. *Bukarest felől*: Gyorsvonat 8 óra 18 pkor délután; vegyes vonat 6 óra 58 pkor este; gyorsvonat 10 óra 17 pkor este. *Zernest felől*: Vegyes vonat 6 óra 20 pkor: reggel; vegyes vonat 1 óra 44 perczkor délután; *Készli Vásárhely felől*: vegyes vonat 8 óra 25 pkor reggel, 5 óra 32 perczkor délután és 9 óra 26 pkor este.

Felvilágositást szivesen ad a városi menetjegyiroda, Kolostor-utcza 14., hol jegyek valthatók és podgyász feladható.

Nyilt tér.*)

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) *selyemgyara Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül* szállit: *fekete, fehér, és szines* selyemszöveteket, *méterenként 45 krtól* 11 frt *65 kr-ig* postabér és vámmentesen sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin- s mintázatban). Minták postafordultával küldetnek. Svájczba szimezett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

*) Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelőséget A szerk.

Budapesti értéktőzsde.

1893. február 23-ki árfolyam.

Magyar aranyjáradék 4%-os	116.10
„ papirjáradék 5%-os	101.—
Magyar vasuti kölcsön	122.¾
„ kel. vasut áll. kötv. I. kib.	—.—
„ „ „ „ „ „ II. „	—.—
„ „ „ „ „ „ III. „	120.¼
földtherm. kötvény	—.—
„ „ „ záradékkal	—.—
Temes bánáti földtherm kötvény	—.—
Temes-bánáti földtherm kötv. záral.	—.—
Erdélyi földtherm. kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtherm. kötv.	—.—
Magyar szőlőgazdasága válts. kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	151.—
Tisza kulc. és szegedi sorsjegy	135.—
Osztrák járadék papirban	99.¼
„ „ ezüstben	99.—
„ „ aranyban	118.¾
1860. osztrák államsorsjegyek	147.—
Osztr. magyar bank részvény	9.85
Magyar hitelbank részvény	380.¾
Osztr. hitelintézti részvény	329.—
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	56.66
20 frankos arany (Napoleond'or	9.64
Német birodalmi márka	59.40
London	120.90

Sz. 88./1893. szigh.

Pályázati hirdetés.

Nagy-Kükülló vármegye bolya-berethalmi járásában létező **mihályfalvi körjegyzői** állás lemondás folytan megüresedvén — arra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen körjegyzőséghez tartoznak: Hidegvin, Isztina, Mihályfalva, és Szász-Kocsárd községek; székhely: Mihályfalva.

Az állás javadalmazása:

Évi fizetés	400 frt.
„ lakbér	50 frt.
„ irodai átalány	45 frt.
„ utazási és napdij átalány	200 frt.

Körjegyzői küldönc tartására évi átalány 50 frt.

Ezen körjegyzői munkálatokért a vármegyei szabályrendeletben meghatározott dijak szedhetők.

A székhelyen tartandó körjegyzői iroda helyiségéről, a szükséges világitásról a szövetkezett községek tartoznak gondoskodni.

Pályázni óhajtók az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a rendelkezéseinek megfelelőleg okmányokkal felszerelt, s az állam nyelvén sajátkezüleg irott folyamodványukat folyó 1893. évi márczius hó 3-án délután 5 óráig nyujtsák be hozzám.

A később érkező kérvéket nem veszem figyelembe.

A választás 1893. márczius hó 6-án délelőtt 10 órakor a székhelyen, Mihályfalván leend.

Megjegyz. 1893 február 19-én.

Bolya-berethalmi járás tiszolgabirája:

Lendvay.

150 (1—1)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Știință și Artă - BCU Cluj-Napoca.

Árverezési hirdetmény.

A bölöni unitárius ekklézsia elöljárósága részéről közhirré tétetik, hogy Háromszék-megye Bölön községe határában, a községtől mintegy 3—4, az apácsai vasuti állomástól 8—9 kilométernyi távolságra fekvő Laga nevü erdőrészben 6 évi vágás területen levő összes kinött cseresefát folyó 1893. évi március 7-én d. e. 10 órakor az ekklézsia gyültemében nyilvános árverezésen eladja.

A kikiáltási ár 44000 frt, mely összegnek 10%, esetleg zárt ajánlat kiséretében az árverezés megkezdése előtt az ekklézsia elöljárságához leteendő.

Az árverezési feltételek az ekklézsia elöljárságánál megtekinthetők.

Bölön, 1893. febr. 20.

LŐFI ÁRON,
unitárius lelkész.

148 (1—3)

Van szerencsénk tisztelt vevőinket és a nagyérdemü közönséget tisztelettel értesiteni, hogy a

BÉER IGNÁCZ ur

Kapu-utcza 47-ik szám alatti

DÚSAN BERENDEZETT

BUTOR-RAKTÁRAT

átvettük,

és minden törekvésünket oda fordítjuk, hogy jövőre is csak

SZOLID ÁRUKAT,

mint

SZALON-, ÉTTEREM- és HÁLÓSZOBA-BERENDEZÉSEKET

tartsunk raktáron

☞ A LEGOLCSÓBB ARAK MELLETT. ☜

Ajánljuk magunkat továbbá minden e szakmába vágó munkák készitésére s azok

JÓSÁGÁÉRT és SZOLID KIVITELEÉRT

felelősséget vállalunk.

Mély tisztelettel

Kovács Ferencz,
butor-asztalos.

Zacharias Márton,
kárpitos és diszitő.

149 (1—80)

A PESTI MAGYAR

KERESKEDELMI BANK

ezennel közhirré teszi, miszerint

törlesztési kölcsönöket házakra és földbirtokokra

nemcsak $2\frac{1}{4}$%-os záloglevelei alapján 50 évre, évi 5.24% törlesztés mellett, hanem ezentul a felek kivánságára

4%-os záloglevelei alapján

50 évre, 3% évi törlesztés mellett is engedélyez.

Az évi törlesztési részletben (annuitásban) ugy a kamat mint a tőke törlesztése bonyfoglaltatik.

☞ A bank ezenfelül, ugy mint eddig is, törlesztési jelzálog kölcsönöket ☜
☞ engedélyez rövidebb időtartamra, ugy ☜

$4\frac{1}{2}$%-os, mint 4%-os záloglevelei alapján.

Prospektusok és közelebbi felvilágositások a bank jelzálog-osztályában szóbelileg vagy levélileg kaphatók

145 (1—3)

Az igazgatóság.

Eredeti pinzgaui tejelő marhák,

hasas és fejős tehenek, borjuk és bikák!!!

Sárga mustár,

legkoraibb, nagyon szapora zöldtakarmány!!!

5 klgr. 60 kr, 50 klgr. 5 frt.

Paulsen kék óriási burgonyája,

(késői) az ujkor legjobb termelése, minden czélra!!! csodaszép és ritka bőhozamu!!!

5 klgr. 75 kr, 50 klgr. 5 frt.

Paulsen „Aurora"

nevü korai burgonyája, lisztdusabb és szaporább, mint a „korai Rózsa".

5 klgr. 75 kr, 50 klgr. 5 frt. 99 (4—10)

Eladók:

MORRES W.-nál

Brassóban, Hosszu-utcza 233. sz. a.

„THE GRESHAM"

életbiztositó társaság Londonban.

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest, Ferencz-József-tér 5—6. a társaság házában.	Bécs, Giselastrasse 1. szám alatt a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. junius 30-án	Frk. 117,550 797·—
Évi bevétei biztositások és kamatból 1891. jun. hó 30-án	„ 20,725.259·—
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848)	„ 249,311.449·—
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál értékig nyujtattak be ajánlatok, mi által a társaság fennállása óta benyujtott ajánlatok összértéke . .	„ 61,372.000·—
értékre megy.	„ 1,728,184.555·—

Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal dijmentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb városában az ügynök urak és

az erdélyi vezérügynökség Kolozsvárt,

144 (1—12) Beszén-utcza 5., 7. szám.

---

82 (13—20)

UHL ROMAN

UTÓDJA **BREUNIG M. JÓZSEF**

CS. ÉS KIR. UDVARI SÜTŐ ÉS CUKRÁSZ, NASSZAUI HERCZEGSÉGI UDVARI SZÁLLITÓ

BÉCS, SINGERSTRASSE 21. sz. a.

TORTÁK, ASZTALI, CSEMEGE- ÉS THEASÜTEMÉNYEK, KÉTSZERSÜLTEK, CAKE OK.

KIVÁNATRA ÁRJEGYZÉK. — SÜRGÖNYCZIM: UHLBREUNIG, BÉCS.

Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek.

Az összes nyeremény a biztositottak javára esik.

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSITÓ TÁRSASÁG

☞ Alapittatott: 1843. ☜

826½ millió frank biztositéki alapjával

a legnagyobb pénzintézet a világon. — Biztosit emberi életet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módozatok szerint. — Prospektussal és tüzetesebb felvilágositással szolgál

BRASSÓ részére a főügynökség: HAUSLEITNER F.

141 (2—10)

Brassó, Promatia és Lindt a Brassói Kőmurelőlész nyomda.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.